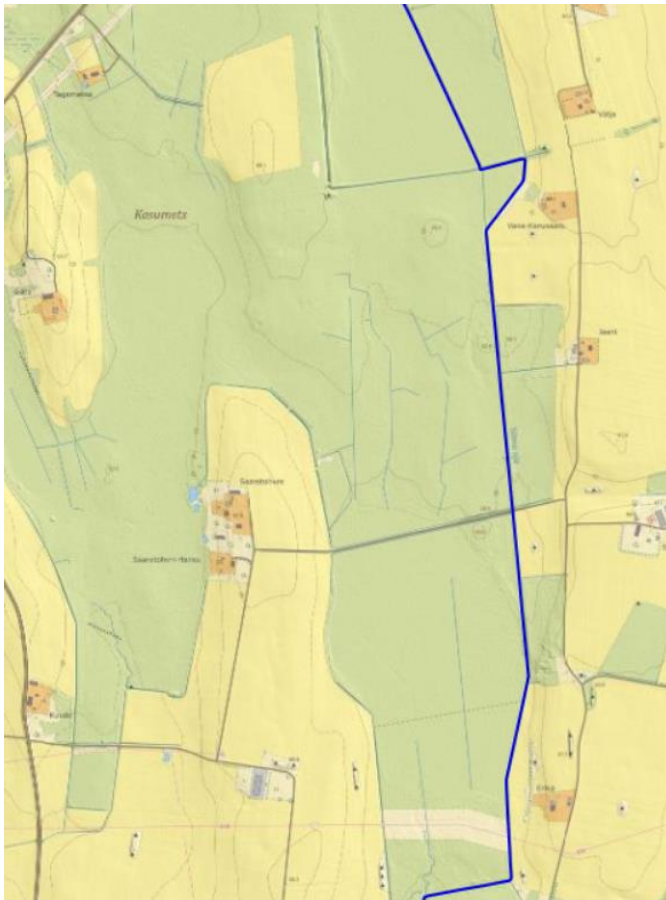

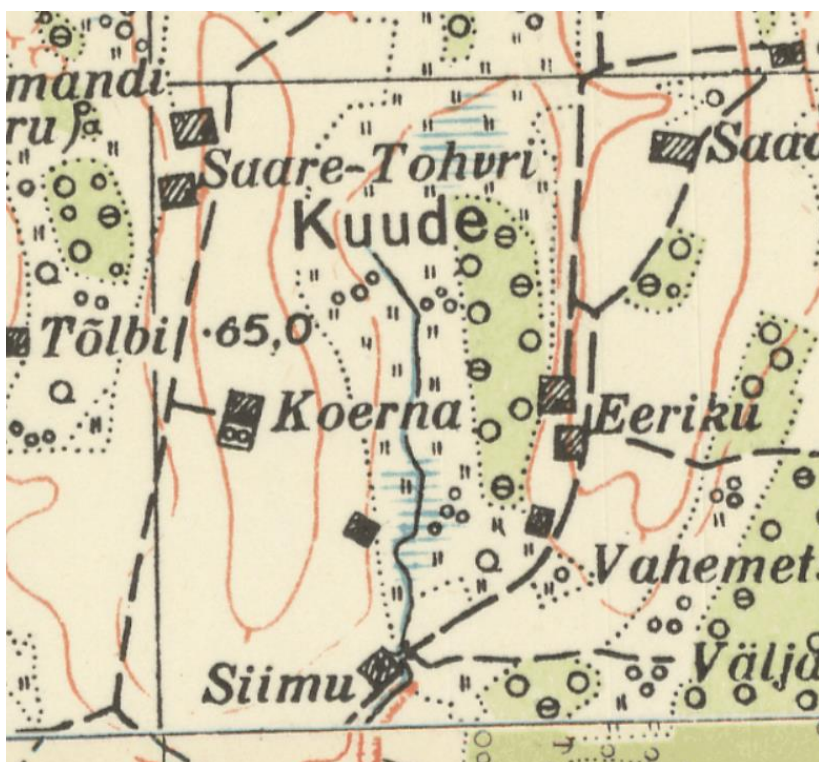
Siimu oja ülemjooksu (VEE1018002) vaatlus

Vaatluse aeg 10.08.24. Vaatleja Marko Vainu

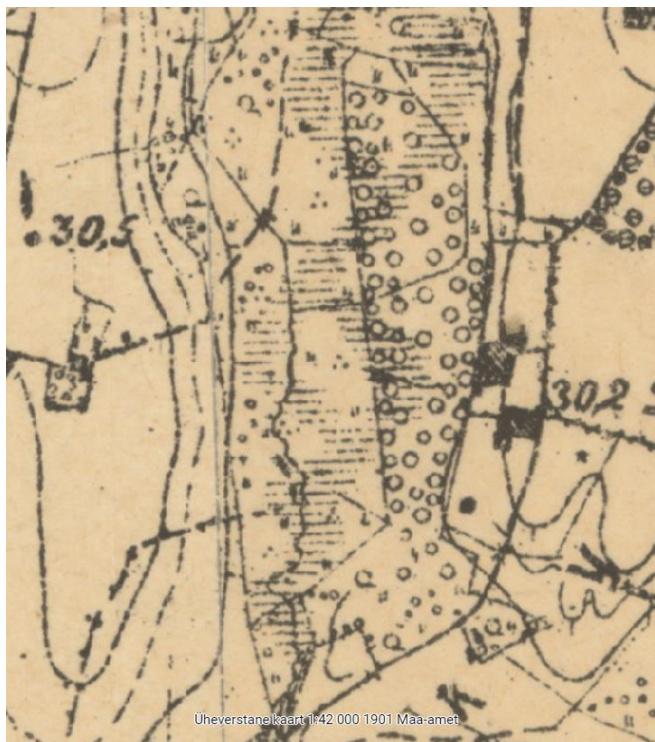
Siimu oja EELISes menetluses olev ruumikuju ulatub kaugemale põhja:

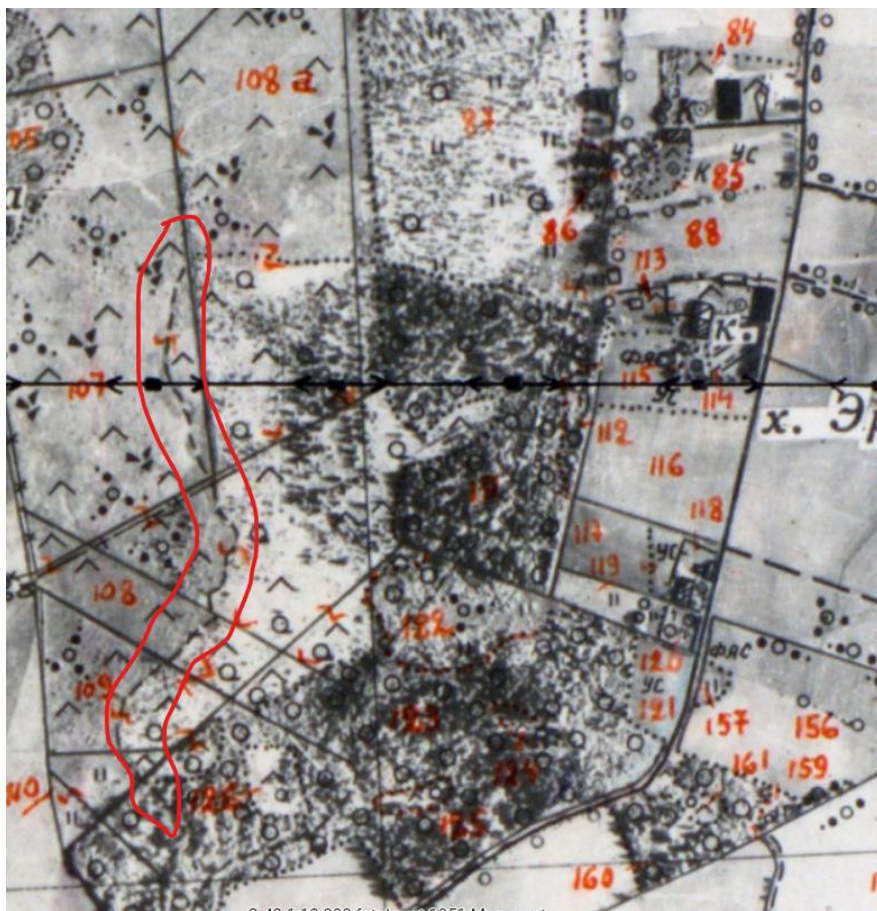
EV 1:50 000 topokaardil algab oja aga Kuudekülast ning põhjapoolt tulevat voolusoont pole sellele kaardile kantud:

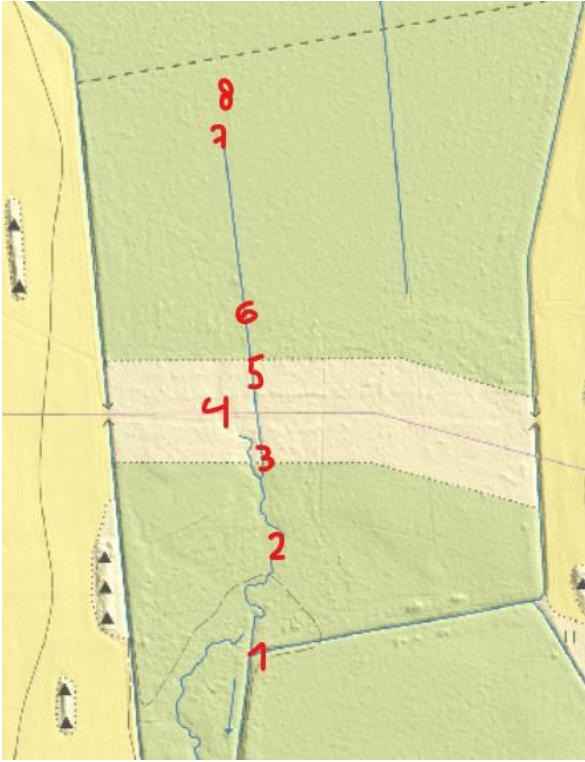

Verstasel kaardil on oja kujutatud samasugusena:

Kaugemalt põhja poolt tulevat voolusoont pole kujutatud ka 1951. aasta fotoplaanil, samas kui EV topokaaril kujutatud voolusoon on seal punktiiriga tähistatult olemas:

1. Koht, kus saavad kokku ida poolt tulev hilistekkeline kraav ja põhja poolt suubuv Siimu oja looduslik säng. Ida poolt voolas oluliselt rohkem vett kui põhja poolt (rohkem kui 10 l/s). Vesi oli selge. Säng oli tihedalt taimestikku täis, sest kraavi kallastel on mõne aasta vanune lageraielank:

Mööda Siimu oja looduslikku telge nirises veidi vett. Oja säng oli selge, et raieest jäänud puidusodi täis:

2. Raiesmikul oli oja sāngi kõrge ja tiheda rohttaimestiku ning risti-rāsti vedelevate raiejāätmete tõttu keeruline jālgida. Siiski oli aru saada, et nii selle kui seda korduvalt lābivate sūgavate roobaste pōhjas oli vett.

3. Liinikoridori lõunaservas oli sirgendatud sāng kuiv:

4. Piki liinikoridori kulgeval rajal oli vana sāngi asukohas seisva veega taimestunud lomp. Vee voolamist ei olnud nāha.

5. Liinikoridoris kasvas tihe pajustik. Sāngis olid kohati lombid, kohati oli kuiv. Vee liikumist takistasid liinikoridori raieist jāetud oksavallid.

6. Raiesmikul olid sirges sängis suured lombid, aga vee voolamist polnud näha. Seda takistasid raie käigus pinnase ülessonkimisest jäänud vallid ja raiejäätmede kogumid:

7. Punkt, kuhu ETAKis on märgitud sinise joone algus. Vett oli mitme m laiuselt, aga vesi seisis. Sängi põhi oli kõva ja sellest sai kummikuga läbi minna. Vesi ja säng jätkusid ka põhja poole, kus ETAKi joont pole.

8. Ka siit punktist ulatub mudane soon edasi põhja poole. Aga vaatluse ajal seal vett polnud:

Järeldus: Siimu oja on loodusliku algupäraga veekogu, ning tuleks **arvele võtta ojana**. Selle alamjooks, mida paikvaatlusel ei vaadeldud, on kaardipildi põhjal tänaseni looduslik. Oja loodusliku ülemjooksu asukohale viitavad nii põhikaardil, reljeefivarjutusel kui ka looduses tajutavad looduslikud sängilõigud. Sellel alal on aga viimastel aastatel tehtud lageraiet ning raie käigus on oja looduslikku sängi rikutud. Äravool on raie tulemusel takistatuks muutunud ka oja õgvendatud sängiosas.

Mõni aasta varem toimunud vaatlus oleks andnud olukorrast oluliselt adekvaatsema pildi, kuid ka kujunenud olukorras nirises suvisel ajal punktis 1 mööda oja algupärast sängi vesi. Seega ei saa väita, et oja looduslik ülemjooks oleks vooluveekoguna täielikult hävinud. Võib oletada, et veerohkemal ajal esineb läbivool raie käigus rikutud sängile vaatamata ka vaatluse ajal veeta olnud sängiosades. Ilmselt pole aga vooluhulk olnud ka enne raiet kuigi suur, sest piki elektriliini alust kulgevale traktorirajale pole truupi paigaldatud. Veevaeguse põhjuseks on ilmselt seda 400 m laiust soist orgu, milles oja ülemjooks asub, kahest servast kuivendavad sügavamad kraavid, mis algupäraselt ojas avanenud vee eemale juhivad.

Arvestades, et orgu ida poolt kuivendav kraav, mis on EELISes loetud menetluses oleva Siimu oja ruumikuju osaks, on kõigi vanemate kaartide põhjal hilistekkeline, on ainus põhjendatud asukoht Siimu oja ülemjooksuks ikkagi seesama vaadeldud lõik. Kuna nii verstasel kui ka EV topokaardil on kujutatud oja lähed sirgemas sängis kui lõunapoolset sängiosa, siis on asjakohane lugeda oja lähteks koht selle sirge sängiosa peal, kus on olemas tõenäoliselt alaline veetäide. Vaatluse põhjal on see punkt veerandsada m hetkel ETAKis kaardistatud sinise joone otsast põhja pool (vaatluspunkt 8).